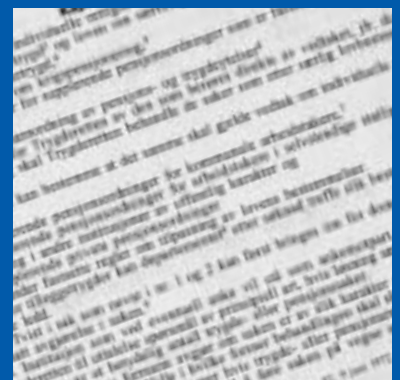

Trygderetten

Innhold:

1.	Trygderettens leders beretning fra 2001	4
2.	Organisasjon	
3.	Formål og hovedprioriteringer	6
4.	Saksutvikling i 2001	7
4.1.	Antall mottatte og behandlede saker i perioden 1995-2001	7
4.1.1.	Nærmere om sakstyper i 2001	8
4.2.	Restansesituasjonen	8
4.3.	Produktivitetsutvikling	8
4.4.	Avgjorte saker fordelt på grunngitte kjennelser og kjennelser uten grunngivning i perioden 1995-2001	9
4.5.	Gunstprosent, andel saker der den ankende part gis medhold	10
4.5.1.	Særskilt om uførepensjon - fylkesvis fordeling	10
5.	Vurdering av måloppnåelse i 2001	12
5.1.	Kvalitetsmål	12
5.2.	Produksjonsmål	13
5.3.	Organisasjonsutvikling	14
5.4.	Helse- Miljø og Sikkerhet	15
5.5.	Informasjon	16
6.	Blikk på saksbunken i 2001	17
6.1.	Ytelser ved fødsel	17
6.2.	Dagpenger	17
6.3.	Grunnstønad	18
6.4.	Ytelser under rehabilitering	19
6.5.	Yrkesrettet attføring	19
6.6.	Uførepensjon	20
6.7.	Yrkesskade	21
6.8.	Finansielle bestemmelser - Trygdeavgift	23
6.9.	Prosessuelt	23
7.	Økonomi/regnskap	24
7.1.	Kommentarer til regnskapet for 2001	25
7.1.1.	Trygderetten	25
7.1.2.	Klagenemda for bidrag til behandling i utlandet	25
7.1.3.	Statens helsepersonellnemd	25
8.	Sluttord fra lederen - utfordringer for 2002	26

1. Trygderettens leders beretning fra 2001

Ingse Stabel gikk av som leder av Trygderetten i mai 2001 for å tiltre embete som høyesterettsdommer. Fram til 1. oktober 2001 var Trygderettens nestleder Ole-Erik Øie konstituert som leder.

Da jeg overtok som Trygderettens leder 1. oktober 2001, var jeg glad for å møte en kompetent organisasjon som var i ferd med å oppnå årets målsetting: Håndtere økt saksinnngang - samtidig opprettholde kvalitet i oppgaveløsningen og kort saksbehandlingstid.

Saksinnngangen i 2001 ble langt høyere enn forventet. På grunnlag av beregninger fra en arbeidsgruppe med deltakere fra Sosialdepartementet, Rikstrygdeverket og Trygderetten, regnet vi med at det ville komme inn ca. 5600 saker i 2001. Resultatet ble 6182 saker - ca. 10 % høyere enn forventet. Trygderetten mottok i 2001 ca. 600 flere saker enn i 2000 og har omtrent fordoblet saksinnngangen siden 1997.

Vi kan konstantere at mesteparten av økningen gjelder anker vedrørende uførepensjon. Økningen kan ha mange årsaker, men de viktigste er antakelig at det har vært flere avslag på krav om uførepensjon og at trygdeetaten i mindre grad enn tidligere har gjort om avslagene etter anke.

Denne utviklingen ser ut til å ha stabilisert seg mot slutten av året, samtidig med at det er færre nye søkere av uførepensjon. Antallet anker har derfor «flatet ut» i siste kvartal. Vi har foreløpig regnet med at saksinnngangen til Trygderetten i 2002 omtrent vil tilsvare

antallet i 2001, men situasjonen er usikker. Vi vil følge nøye med på de faktorene som er bestemmende for tilgangen på anker til Trygderetten, slik at vi på best mulig måte kan tilpasse organisasjonen til saksmengden.

Produksjonen i 2001 var den høyeste på mange år - 5761 saker - omtrent 200 saker mer enn foregående år. På grunn av betydelig større saksinnngang enn forventet, har likevel restansene økt noe. Trygderettens saksbehandlingstider ligger imidlertid fortsatt på et akseptabelt nivå. Gjennomsnittlig behandlingstid for saker avgjort i 2001 var 3,75 måneder og ved utgangen av året var i praksis ingen saker eldre enn et år.

Det har vært en målsetting å redusere andelen kjennelser uten grunngeving. Det har vært en liten reduksjon fra 73,5 % i 2000 til 72,5 % i 2001 og utviklingen går i riktig retning: I siste kvartal 2001 var andelen kjennelser uten grunngeving redusert til 66 % av de avsagte kjennelsene.

I 2001 har det vært lagt vekt på utforming av kjennelsene og tiltak for å koordinere praksis har vært prioritert. Trygdeetatens internseminar for alle ansatte våren 2001 var viet disse temaene som også senere har vært fulgt opp bl.a. i interne arbeidsgrupper.

I Trygderetten bør vi kunne si oss godt fornøyd med måloppnåelsen i 2001. Det er også lagt et godt grunnlag for å kunne legge ytterligere vekt på Trygderettens rolle med å avsi kjennelser som er retningsgivende for praksis hos anke- og motpartene - i hovedsak trygdeetaten.

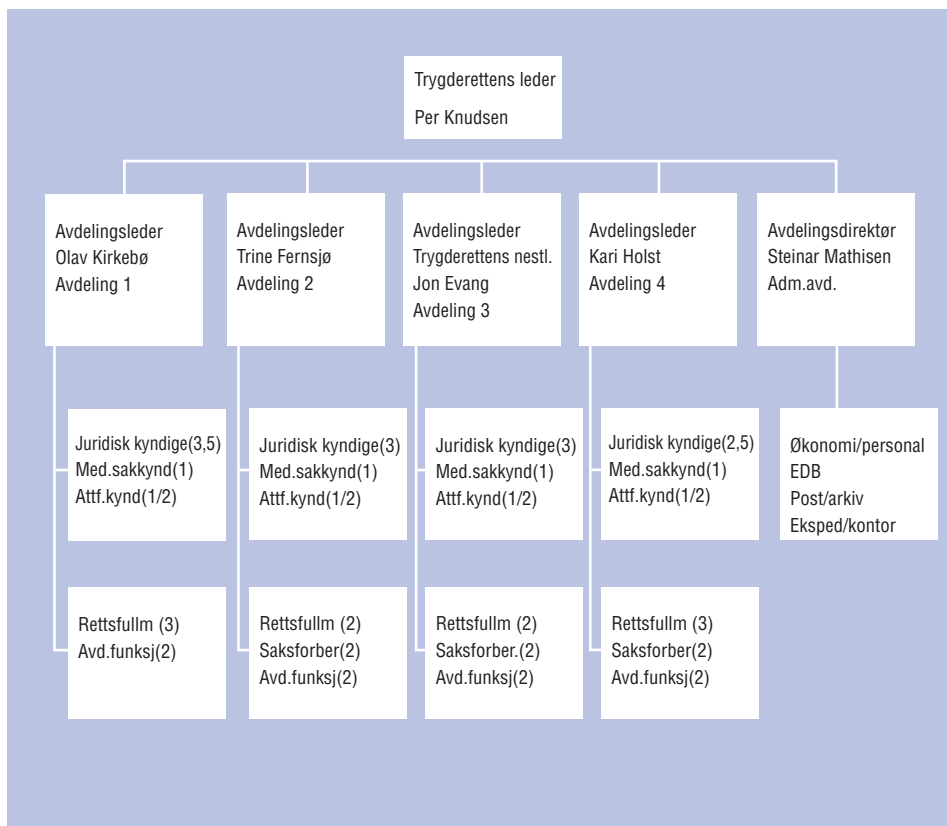

Trygderettens leder Per Knudsen

I 2001 har det vært en betydelig økning av tilfeller hvor den ankende part etter å ha fått stadfestet avslag i Trygderetten, har bragt saken inn for Lagmannsretten. Selv om saksantallet fortsatt er svært lavt synes det også å være en tendens at Lagmannsrettens behandling i større grad enn tidligere fører til endring av Trygderettens avgjørelse. Det er fortsatt slik at partene avfinder seg med Trygderettens avgjørelse i nær 99% av tilfellene, men dette er en utvikling Trygderetten vil følge nøye med på for å vurdere eventuelle konsekvenser av domstolenes avgjørelser og forsikre oss om at vi har god nok kvalitet på våre kjennelser.

2. Organisasjon

Pr. 31.12.01

Ny organisasjon med inndeling i avdelinger ble etablert pr. 1.september 97 og forutsatte en stillingsplan på 63 årsverk. Organisasjonsplanen ble gradvis gjennomført i løpet av 1998, og ble tatt fullt ut i bruk i 1999. Den økte saksinngangen fra 1997 har medført behov for en viss endring i stillingsstrukturen ved at saksforberederstillinger er omgjort til rettsfullmektigstillinger. I 2001 skjedde det store endringer i lederskiktet i Trygderetten. I tillegg til ny leder er det utnevnt ny nestleder, to avdelingsledere og ansatt ny leder av Administrasjonsavdelingen. Videre har det vært en viss nytilsetting av rettsmed-

lemmer. I 2001 var det fem medisinsk kyndige rettsmedlemmer og tre attføringskyndige rettsmedlemmer.

Trygderetten vil ved utgangen av mars 2002 foruten leder ha en nestleder og 24 andre faste medlemmer, i tillegg har den 12 rettsfullmektiger. I alt vil Trygderetten ha 64,7 årsverk ved utgangen av mars 2002. Lederen, nestlederen og minst ett annet medlem skal fylle vilkårene for å være høyesterettsdommer.

Rettsfullmektigene tilsvarer dommerfullmektigene i det ordinære rettsapparatet.

3. Formål og hovedprioriteringer

Trygderetten skal treffe vedtak om individuelle rettigheter og plikter etter lov om folketrygd m.fl. For øvrig skal Trygderetten behandle de saker som etter særlig lovbestemmelse hører under Trygderetten, se lov om anke til Trygderetten av 16. desember 1966 nr. 9.

Trygderetten er ikke en del av det almennelige domstolsapparat, men virker i realiteten som en domstol. Mange av saksbehandlingsreglene er de samme som for vanlig rettergang. I den enkelte sak kan Trygderetten ikke instrueres av noe annet organ om avgjørelsen. Domstolbehandling av Trygderettens avgjørelser skal skje ved lagmannsretten som første instans.

I St. prp. nr 2000-2001 er Trygderettens hovedmål skissert som følger:

- å behandle og avgjøre sakene som kommer inn på en slik måte at de vil-

kårene som stilles til behandlingen i lov om anke til Trygderetten tilfreds stilles.

- å fatte riktige avgjørelser. Det vil si avsi kjennelser som er i overensstemmelse med de lover og regler som gjelder.
- å avgjøre sakene innen «rimelig» tid. Det vil si at gjennomsnittlig saksbehandlingstid ikke skal overstige seks måneder.
- å avsi kjennelser som er retningsgivende for trygdeforvaltningen og andre rettsanvendere innenfor trygde- og pensjonsrettens område.

Tildelingsbrevet fra Sosialdepartementet og Trygderettens interne virksomhetsplan konkretiserer målsettingen ytterligere. Årsmeldingen gir en vurdering av måloppnåelse i forhold til departementets krav, i tillegg til hovedmål og et utvalg delmål fra virksomhetsplanen.

Riktige avgjørelser

Innen rimelig tid

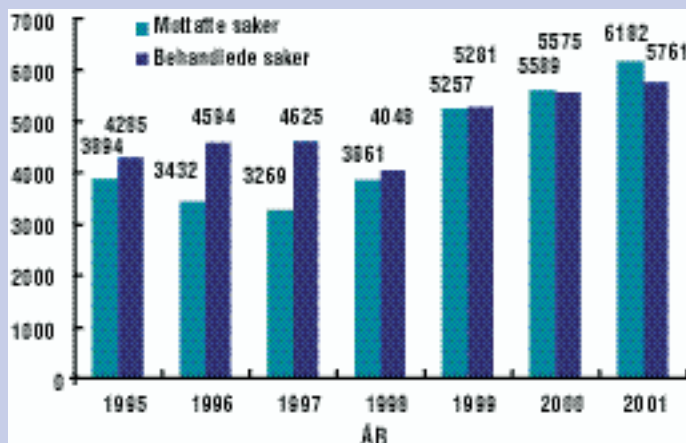
4. Saksutvikling i 2001

4.1. ANTALL MOTTATTE OG BEHANDLEDE SAKER I PERIODEN 1995-2001

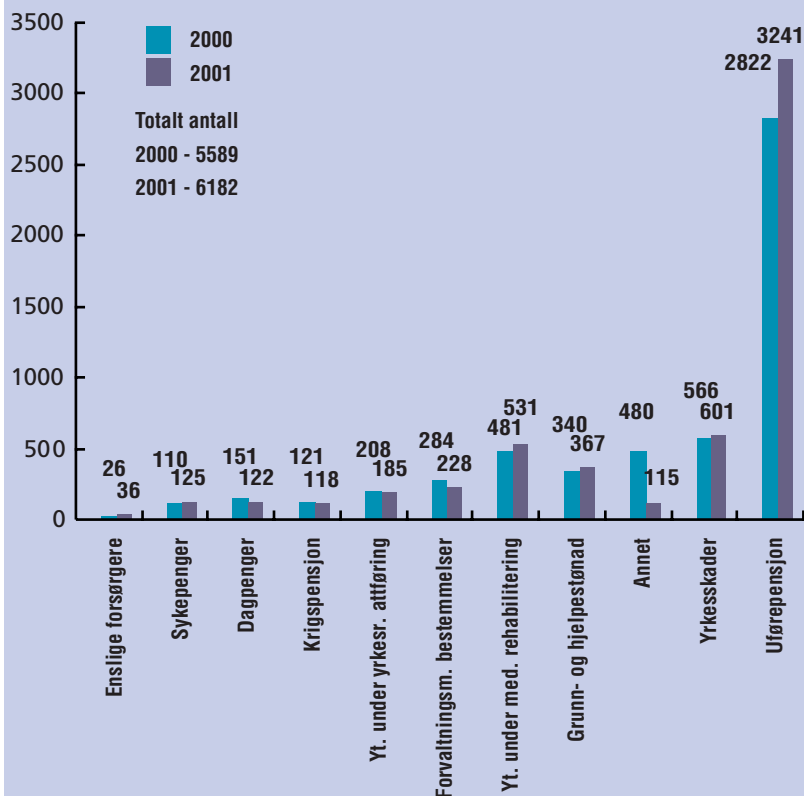
Det har i 2001 vært behandlet vesentlig flere saker enn i de foregående år, i alt 5 761 kjennelser. Fordi man allerede fra 1998 hadde nedarbeidet de eldste restansene og oppnådd en saksbehandlingstid som i gjennomsnitt var lavere enn seks måneder, kunne man i perioden fra 1999 beskjefte seg i hovedsak med nyere saker. Dette er en av grunnene til at det har vært mulig å øke produktiviteten i så stor grad sammenlignet med tidligere år.

Saksmengden viste små variasjoner i perioden fram til 2. halvår 1999. Deretter har man registrert en betydelig økning til 6 182 saker i 2001. Saksinngangen økte med 36 % fra 1998 til 1999, 10% fra 1999 til 2000 og med vel 10 % fra 2000 til 2001. For å analysere årsakene til denne utviklingen og for å anslå saksinngangen framover ble det nedsatt en egen arbeidsgruppe under ledelse av Sosial- og helsedepartementet og med representasjon fra Trygderetten og Rikstrygdeverket for å komme med innspill til behandlingen av budsjettet for 2001. Arbeidsgruppens konklusjon var at noe entydig svar ikke kan gis så langt. Det er imidlertid brakt på det rene at man i trygdeforvaltningen har nedlagt et betydelig arbeid for å nedarbeide restanser i perioden 1999 til 2001. Dette har medført at flere saker enn normalt klargjøres for oversendelse til Trygderetten. Den registrerte økning av saker er i hovedsak innen uførepensjonsområdet.

Mottatte og behandlede saker

Innkommne saker i 2000/2001 - fordelt på sakstype

Andre faktorer som etter alt å dømme har medvirket til økningen i saksinngangen i 2001, er at avslagsprosenten i uføresaker i trygdeforvaltningen økte fra 17% i 1999 til 23% i 2000. I annet kvartal 2001 var avslagsprosenten oppe i 25%. I denne perioden er det også registrert en nedgang i omgjøringsprosenten etter anke i trygdeetaten.

4.1.1. Nærmere om sakstyper i 2001

Som det framgår av figuren på s. 7 er saker vedrørende uførepensjon fremdeles helt dominerende sakstype med mer enn 52% av totalt antall mottatte saker i 2001.

Yrkesskade/yrkessykdom utgjør den nest største gruppe med 9,7 prosent av totalen, fulgt av ytelser under rehabilitering som har hatt en økning siste år og utgjør 8,6 prosent av den totale saksinngangen.

4.2. RESTANSESITUASJONEN

Ved årets utgang hadde man 1936 ubehandlede saker, mot 1500 i 2000. Med unntak av 8 saker er alle sakene fra 2001. Med en saksinngang på 6182 saker er det påregnelig at en viss andel vil by på vanskeligheter og trenge noe lenger tid enn gjennomsnittet. Trygderettens gjennomsnittlige saksbehandlingstid for avgjorte saker, har steget fra 3,2 måneder i 2000 til 3,75 måneder i 2001. At saksbehandlingstiden ikke har steget mer sett i forhold til den økte saksinngang, tilsier at kurante saker ekspederes omgående, parallelt med at man konsentrerer ressursene om

saker som trenger mer omfattende utredning.

Gjennomsnittsalderen på saker under behandling var ved utgangen av 2001 på 3,27 måneder. Dette er en liten økning fra året før da gjennomsnittsalderen var 3,07 måneder.

Trygderetten har i de senere år nedlagt et betydelig arbeid for å unngå opphopning av restanser. Dette har man lyktes med. Men den økte saksinngang som er registrert i perioden fra 1999 har medført at saksproduksjon har blitt prioritert på bekostning av kvalitetsfremmende tiltak. Det er et behov for å avsi flere kjennelser som er retningsgivende for trygdeforvaltningen og andre rettsanvendere

Det er imidlertid mye som tyder på at Trygderetten fremover må være innstilt på en saksinngang som ligger langt høyere enn de 3500 sakene som var det normale i perioden 1994-1997.

4.3. PRODUKTIVITETSUTVIKLING

Produktiviteten definert som antall saker behandlet pr. årsverk har vært relativt stabil i perioden 1995-1998 med en variasjon fra 67 kjennelser avsagt pr. årsverk i 1996 til 71 i 1995. I 1999 var det en markant økning da det ble avsagt hele 88 kjennelser pr. årsverk. Denne økningen fortsatte i 2001 da det ble avsagt 91 kjennelser pr. årsverk.

For å holde produksjonen oppe med den økte saksinngangen ble det ansatt tre nye rettsfullmektiger i 2. kvartal. Andre virkemidler av organisatorisk

Trygderetten mottok i 2001 til sammen 6182 saker. Dette er en økning på 89% fra 1997.

Mottatte saker	6 182
Behandlede saker	5 761
Restanser	1 936

I 2001 er det avsagt 91 kjennelser pr. årsverk.

karakter var blant annet arbeidsgrupper for å nedarbeide restanser innen bestemte områder.

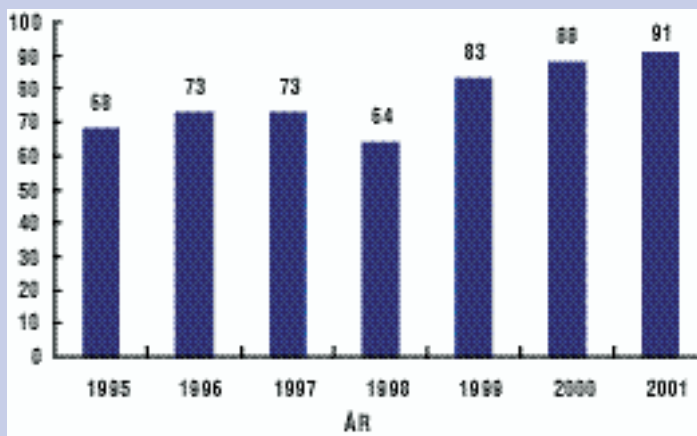
4.4. AVGJORTE SAKER FORDELT PÅ GRUNNGITTE KJENNELSER OG KJENNELSER UTEN GRUNNGIVNING I PERIODEN 1995-2001

Lovens hovedregel er at Trygderettens kjennelser skal grunngis. Hvis retten enstemmig finner at anken ikke kan føre frem og resultatet av kjennelsen ikke antas å få betydning utover den foreliggende sak, kan retten unnlate å gi grunngiving.

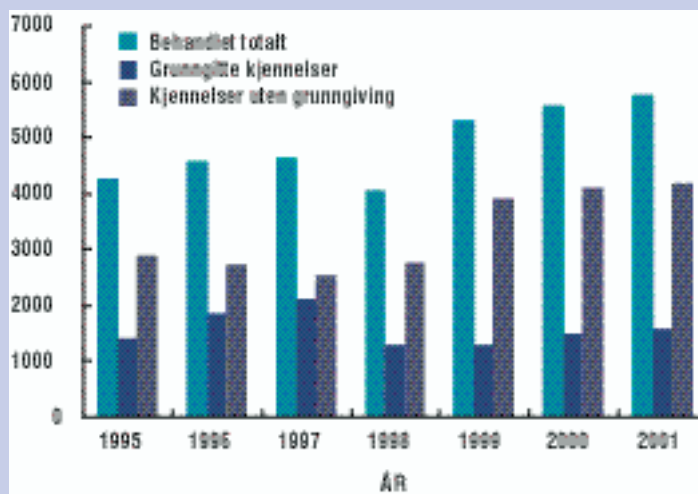
Kjennelser uten grunngiving tilsvarer med virkning fra 3. juni 1997 behandling i ankeutvalg.

Andel kjennelser uten grunngiving har økt betydelig i perioden 1997-2000. I 1997 ble 55% av sakene behandlet i ankeutvalg/uten grunngiving mot i gjennomsnitt 63% i perioden 1994-1996. I 1998 var andelen 68% , i 1999 var andelen steget til 76% , i 2000 fikk vi en nedgang til 73%. Det er registrert en svak nedgang også i 2001 da 72% av de avsagte kjennelsene var uten grunngiving. Siste kvartal 2001 var andelen kjennelser uten grunngiving redusert til 66%.

Antall kjennelser pr. årsverk

Fordeling på kjennelsestype

Svak nedgang i andelen kjennelser uten grunngiving - sterkere nedgang mot slutten av 2001.

4.5. GUNSTPROSENT, ANDEL SAKER DER DEN ANKENDE PART GIS MEDHOLD

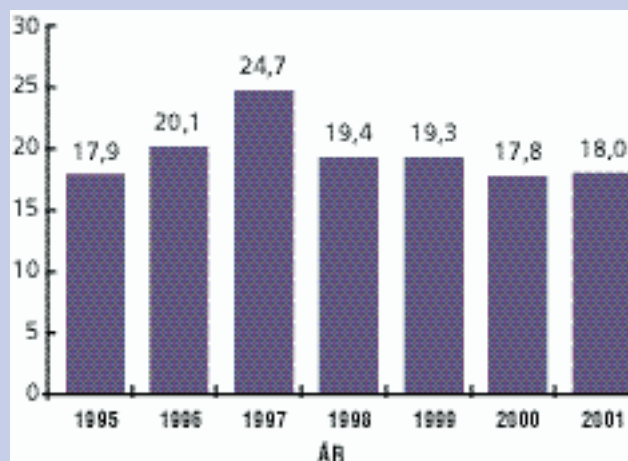
Med gunstprosent menes andel saker med hel omgjøring, delvis omgjøring, opphevelse og heving av saken etter at trygde- eller pensjonsforvaltningen har omgjort sitt vedtak til gunst. Statistikkbruken i 1998 var noe annerledes, hvilket betyr at tidligere rapporterte tall for dette året var noe lavere.

I perioden 1995-1999 har andelen saker omgjort til gunst for den ankende part variert fra 18,1% i 1994 til 24,7% i 1997, for så å nærme seg 20%. I 1999 var gunstprosenten 19,3% og i 2000 sett under ett for alle saker 17,8%. Den relativt sett høye gunstprosenten i 1997 hadde antakelig en viss sammenheng med overrepresentasjon av eldre, mer tvilsomme saker. Slike saker får oftere enn vanlig et utfall i den ankende parts favør. Som nevnt ovenfor har saksmengden i årene etter hatt en annen karakter, noe som mest sannsynlig er en hovedforklaring på endringen fra 1997.

I 2001 er gunstprosenten 18 % sett under ett for alle saker. Det er imidlertid variasjon mellom sakstypene. Eksempelvis kan nevnes at saker vedrørende uførepensjon, som utgjør ca. 52% av antall innkomne saker i 2001, har en gunstprosent på 18,5%, yrkesskadesaker omgjøres i 23,2% av sakene, dagpenger i 15,2%, krigspensjon 2,7%, mens tilsvarende tall for medisinsk rehabilitering og yrkesmessig attføring er henholdsvis 16,5 % og 22,8%.

Saker som avgjøres til gunst kan bare avgjøres ved grunnlagt kjennelse.

Gunstprosent

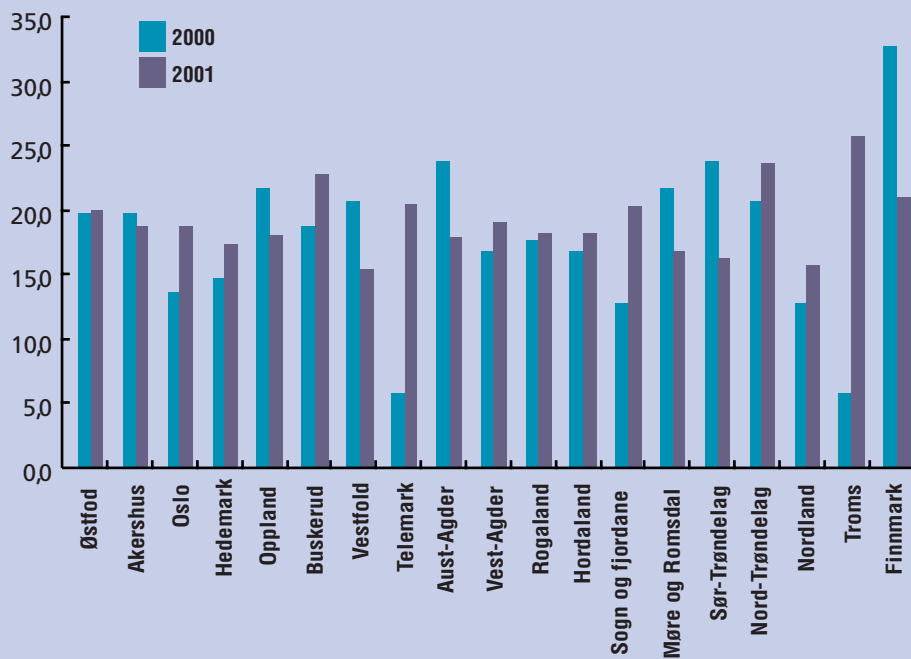

Gunstprosent var 18 % i 2001

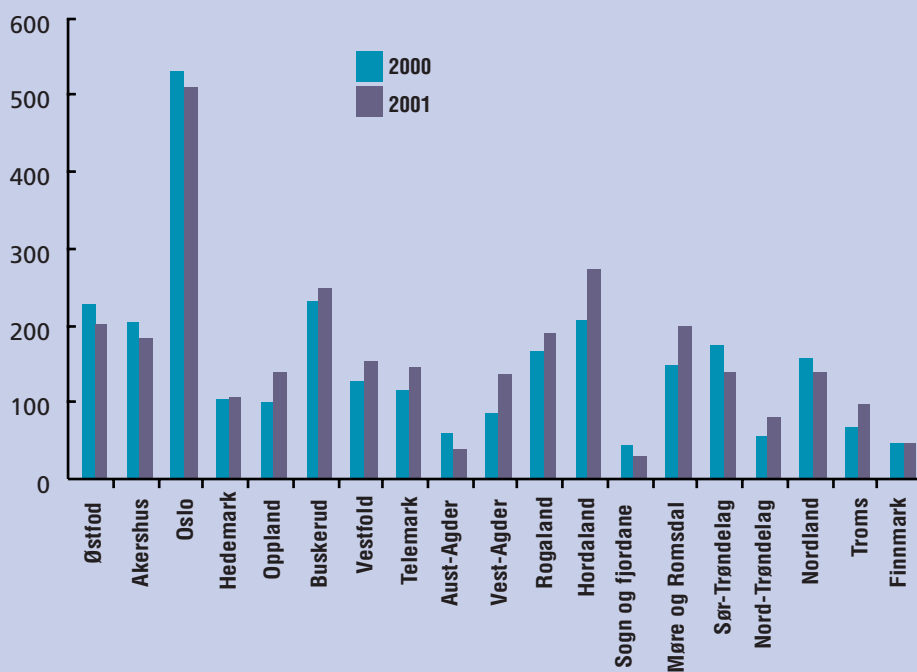
4.5.1. Særskilt om uførepensjon - fylkesvis fordeling

Trygderetten får ofte spørsmål om gunstprosent/omgjøringsprosent i forhold til de enkelte fylkestrygdekontorer, spesielt på området uførepensjon. Det ble i 1999 utarbeidet et statistikkprogram som viser en fylkesvis fordeling. Variasjonene er store, men det må tas i betraktning at saksmengden fra de enkelte fylkestrygdekontor varierer betydelig. Tallene for 2000 og 2001 er som følger:

Gunstprosent uførepensjon 2000/2001

Avgjørelser uførepensjon 2000/2001

5. Vurdering av måloppnåelse i 2001

5.1. KVALITETSMÅL

Hovedmål: Trygderetten skal sikre at saker som behandles er tilstrekkelig utredet og opplyst til at korrekte avgjørelser tas.

- **Delmål 1: Det skal avsies flere grunngitte kjennelser. Kjennelsene skal i større grad utformes med sikte på å ha retningsgivende virkning.**
- **Delmål 2: Det skal avsies kjennelser satt med legmedlemmer.**
- **Delmål 3: Det skal gjennomføres en analyse av Trygderettens praksis på utvalgte områder for å avdekke ulikheter i praksis med sikte på ulike tiltak for praksiskoordinering.**
- **Delmål 4 : Det gjennomføres en foreløpig kvalitetsvurdering av grunnlaget for å avsi forenklede kjennelser.**
- **Delmål 5: Det skal gjennomføres en brukerundersøkelse.**
- **Delmål 6: Som et ledd i praksiskoordinering skal retten i større grad settes på tvers av avdelingene.**

Andelen grunngitte kjennelser ligger i 2001 på 26 % som er en liten økning i forhold til 2000 da det var 25 % grunngitte kjennelser. Andelen grunngitte kjennelser i 2001 tilsvarer 1586 saker. Fjerde kvartal 2001 var 33 % av antall avsagte kjennelser grunngitte. Dette er en utvikling i riktig retning. Jf. også avsnitt 4.4 ovenfor. Det presiseres at en kjennelse uten grunngivning i utgangspunktet skal være like betryggende behandlet som en grunngett kjennelse. Retten er i slike tilfelles alltid satt med tre medlemmer. I økende grad har Trygderetten supplerende merknader i kjennelser som ikke er grunngitte. Den høye andelen kjennelser uten grunngivning bidrar til raskere avgjørelse av saker som klart ikke vil føre frem. Arbeidet med å øke andelen grunngitte kjennelser vil fortsette i 2002.

Det er avsagt to kjennelser der retten er satt med legmenn. I 2001 er det avsagt fem kjennelser hvor retten var satt med fem medlemmer. Disse er omtalt under pkt. 6.

Trygderetten har som et viktig satsingsområde å videreutvikle intern praksiskoordinering med sikte på tiltak for å sikre likebehandling. Lederteamet har hatt et særskilt koordinerende ansvar for å fange opp saker av prinsipiell betydning.

Trygderetten har gjennomført noen enkle kvalitetsundersøkelser på et utvalg av områder for å avdekke eventuelle forskjeller i praksis. Resultatene har ikke avdekket store forskjeller, men en har valgt å sette retten på tvers av

avdelingene i saker/saksområder der det kan være noe ulik praksis. Retten settes også på tvers av avdelingene i saker som ansees å være av prinsipiell karakter. Intern praksiskoordinering som satsingsområde vil bli fulgt opp også i 2002.

Ved utgangen av 2001 ble det iverksatt en brukerundersøkelse overfor et utvalg ankende parter som har fått sin sak avgjort i Trygderetten. Denne er fulgt opp med en brukerundersøkelse overfor ankemotpartene. Resultatet av undersøkelsene vil foreligge våren 2002.

Samlet sett er kvalitetsmålene i all hovedsak nådd og det er lagt et godt grunnlag for fortsatt kvalitetsutvikling.

5.2. PRODUKSJONSMÅL

Hovedmål: Trygderettens saksbehandlingstid skal ikke overstige et gjennomsnitt på seks måneder

Trygderettens gjennomsnittlige saksbehandlingstid er betydelig redusert i perioden 1995-2001 selv om den økte litt i 2001 sammenlignet med 2000. Dette henger sammen med den sterke økningen i saksinngangen vi har vært vitne til de seneste årene. Jf. avsnitt 4.1 foran.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for avgjorte saker var i 2001 på 3,75 måneder. Reduksjonen i saksalderen har bidradd til en "god sirkel"; det tar ofte vesentlig kortere tid å behandle en ny sak, der sakens fakta er av ny dato. En sak som har ligget lenge kan medføre behov for å hente inn nye opplysninger med ytterligere forsinkelse som resultat.

Saksbehandlingstiden varierer noe fra område til område. For utførepensjonsaker, som utgjør noe over 52 % av sakene, er gjennomsnittlig saksbehandlingstid 3,4 måneder. Ingen sakstype har i 2001 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid som overstiger seks måneder.

- **Delmål 1: En vesentlig del av saker innkommet i 2001 skal være behandlet innen 31.12.01.**
- **Delmål 2: Ingen saker skal overstige 12 måneders behandlingstid.**

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker avgjort i 2001 var på 3,75 måneder.

- **Delmål 3: Beholdningen av ubehandlede saker ved årets slutt skal ikke utgjøre mer enn 1550 saker.**
- **Delmål 4: Det skal avsies gjennomsnittlig 500 kjennelser pr. mnd.**

Trygderetten mottok i 2001 til sammen 6182 saker hvorav 69% var ferdigbehandlet ved årets utgang.

Av saksbeholdningen pr. 31.12.01 på 1936 saker var 8 saker eldre enn 12 måneder.

Restansene var ved årets slutt 1936 saker, noe mer enn målet.

Trygderetten konkluderer med at vi fortsatt ligger godt innenfor grensene for forsvarlig saksbehandlingstid, men følger nøye opp den lille økningen vi så i 2001. For 2002 er det en målsetting minst å holde saksbehandlingstiden på samme nivå som ved utløpet av 2001.

5.3. ORGANISASJONSUTVIKLING

Hovedmål: Vedtatt organisasjonsplan for Trygderetten skal gjennomføres og videreutvikles i løpet av 2001.

- **Delmål 1: Det skal gjennomføres ledersamlinger med eksterne ressurser i 2001.**
- **Delmål 2: Det skal foretas en evaluering av eksisterende organisasjonsmodell sett i forhold til en økt saksmengde.**

Grunnet lederskifte i Trygderetten har ledersamlinger blitt utsatt til 2002.

Trygderettens organisasjonsmodell med inndeling i avdelinger ble ikke endret i 2001, men bl.a. ved interne omdisponeringer ble det tilsatt tre nye rettsfullmektiger, slik at det totale antall rettsfullmektiger økte fra åtte til elleve. Den økte saksinngangen satte organisasjonsmodellen på en avgjørende prøve, og oppfølging og kontroll av produksjonstempoet har fungerte i en presset situasjon.

Sammen med Trygderettens saksbehandlings- og statistikkssystem, Kontor 2000, var inndelingen i avdelinger avgjørende for at det lot seg gjøre å foreta omprioriteringer, omstilling av personale og oppfølging på kort varsel og få rask effekt.

Kontor 2000 er et redskap for å følge de ukentlige produksjonsmålene meget tett, noe som har vært avgjørende for å sikre måloppnåelse.

Inndelingen i avdelinger har medført en viss reduksjon i faglig og sosial kontakt

mellom ansatte i de ulike avdelingene. Det har vært et sentralt poeng å avhjelpe de negative faglige og sosiale konsekvensene av dette.

Trygderetten har meget gode erfaringer med bruk av kvalitetsgrupper der alle avdelinger er representert. Arbeidsgrupper med deltagere fra alle fagavdelinger benyttes også blant annet for å avhjelpe restansesituasjonen. I 2.halvår ble det for eksempel, nedsatt en arbeidsgruppe for å nedarbeide uføresaker eldre enn 3 måneder.

Trygderetten har i 2001 foretatt en ytterligere gjennomgang av kompetanse- og kapasitetsbehov innenfor ulike funksjoner. Konklusjonen er at man er særskilt sårbar når det gjelder medisinsk sakkyndighet. Det er imidlertid viktig å poengtere at Trygderetten hittil har løst dette ved at en har hatt tilgang på pensjonerte medisinske kyndige rettsmedlemmer og uten deres innsats, ville ikke produksjonstempoet vært like høyt.

Antall juridisk kyndige rettsmedlemmer vil bli styrket med to fra 2002. Trygderettens ledelse vil arbeide videre med spørsmål rundt organisasjonsutvikling i 2002.

5.4. HELSE- MILJØ OG SIKKERHET

Hovedmål: Etablerte rutiner for ivaretagelse og helse- miljø og sikkerhetsarbeid følges systematisk opp i 2000.

- **Delmål 1: Det foretas en arbeidsmiljøundersøkelse i regi av AMU og det iverksettes konkrete tiltak i henhold til resultatene av arbeidsmiljøundersøkelsen.**
- **Delmål 2: Brannsikringstiltak følges opp.**
- **Delmål 3: Det gis tilbud om å benytte trimrommet i arbeidstiden.**

Arbeidsmiljøutvalget i Trygderetten har fulgt opp HMS planens prioriterte områder gjennom sine møter i løpet av året.

Det ble avholdt en enkel arbeidsmiljøundersøkelse for alle ansatte i mai 2001 der formålet var å finne frem til forbedringsområder som reduserer stress og kan medvirke til et godt psykososialt arbeidsmiljø. I etterkant av undersøkelsen er det opprettet en rådgivningsgruppe for arbeidsstimulerende tiltak, som sammen med AMU har ansvar for å følge opp aktuelle forbedringstiltak. Brannsikkerhetsforskriftene er fulgt opp og brannvarslingsanlegg ble installert i 2.halvår 2002.

Som et ledd i forebyggende helsearbeid benyttes trimrommet av ansatte i

arbeidstiden. Det avholdes også organiserte trimaktiviteter.

5.5. INFORMASJON

Hovedmål: Det skal gis god, konsistent og tilstrekkelig informasjon, internt og eksternt, om Trygderettens virksomhet.

- **Delmål 1: Trygderetten skal søke å profilere virksomheten overfor brukerne gjennom tilgjengelige media.**
- **Delmål 2: Det skal etableres et intranett for intern informasjon.**
- **Delmål 3: Trygderettens kjennelser skal publiseres via Lovdata og ved at et utvalg kjennelser legges ut på Trygderettens hjemmeside. I tillegg publiseres et utvalg kjennelser i Trygderettens årsmelding.**

Trygderetten har hatt som ambisjon å styrke både eksternt og intern informasjonsprofil i 2001. Utvikling av systemer for å ta i bruk ny teknologi er sentralt i dette arbeidet.

Trygderetten er nå på nettet med en hjemmeside som presenterer Trygderetten, organisasjonen, informasjon til brukerne om saksgang, serviceerklæringen, årsmelding med utvalgte kjennelser og aktuelt stoff - www.trygderetten.no.

Trygderetten gir hver 3-4 uke ut internavisen «Innblikk» som legges ut på

hjemmesiden. «Innblikk» inneholder sammendrag av kjennelser som anses å ha prinsipiell interesse.

I løpet av 2001 er det lagt ut resyme av et utvalg kjennelser fra januar 1999 og fremover. I løpet av året er det laget et godt søkesystem slik at det er enkelt å finne alle resymeene. Resymeene viser til kjennelser som er å finne i sin helhet på Lovdata.

Trygderetten har utarbeidet en serviceerklæring som er tilgjengelig for brukerne på nettet. Denne vil sammen med hjemmesiden på internett sette oss i stand til å gi målrettet informasjon til brukergruppene. Det er utarbeidet en papirversjon av serviceerklæringen som sendes den ankende part når anken mottas i Trygderetten. Trygderettens hjemmeside vil bli videreutviklet i 2002.

Ved årets begynnelse hadde en klare ambisjoner om tydeligere profilering av Trygderetten eksternt. Denne målsetting ble noe nedtonet da man måtte prioritere produksjonstempoet. I 2002 vil denne målsetting bli ivaretatt blant annet ved Trygderettens jubileumskonferanse 18. april 2002.

Utviklingen av et intranett ble påbegynt i 2001 og skal videreutvikles i 2002. Utviklingen av et intranett vil gjøre det enklere å nå alle ansatte med eksakt samme informasjon. I tillegg sikrer man at informasjon som utgis i form av kontorrundskriv m.m. finnes tilgjengelig for alle til enhver tid.

Søkeadgang i saker på internett
www.trygderetten.no

6. Blikk på saksbunken i 2001

Trygderetten avsa i 2001 5761 kjennelser. Av disse har vi nedenfor plukket ut 13 saker hvor sammendrag gjengis. Dette utvalget viser således et meget begrenset antall av de kjennelser som har blitt avsagt i løpet av året. Vi har valgt ut kjennelser av prinsipiell interesse, bl.a. er alle saker hvor retten har vært satt med fem medlemmer og med legmenn tatt med. Ut over dette er det tatt med saker for å vise eksempler innenfor den bredden av saker som Trygderetten behandler.

6.1. YTELSER VED FØDSEL

Ankesak nr. 01/01990 - ftrl § 14-10. Fødsel/adopsjon - overføring av fedrekvote til mor. «Betydelige økonomiske problemer», jf. femte ledd bokstav d, «urimelige utslag», jf. sjette ledd. Femmedlemsavgjørelse. Medhold.

Barnets far drev et datafirma hvor han var eneste ansatt. Han hevdet det ville medføre økonomisk ruin, eventuelt nedleggelse av virksomheten dersom han skulle innstille en måneds tid. Han ønsket derfor å overføre fedrekvoten til mor. Fylkestrygdekontoret mente han hadde hatt god tid til å innrette seg og dele opp fedrekvoten. Retten kom til at far hadde gitt en fyldestgjørende dokumentasjon og tilstrekkelige bevis for at uttak av fedrekvoten ville føre til betydelige økonomiske problemer. Vilkårene i § 14-10 femte ledd bokstav d var oppfylt. Et rettsmedlem, som var enig i resultatet, uttalte at han savnet en nærmere redegjørelse fra far om det hadde vært mulig å avvikle fedrekvoten ved å

dele den opp. Bestemmelsens sjette ledd om «urimelige utslag» mente retten gjaldt fordi risikoen for konkurs var overhengende.

6.2. DAGPENGER

Ankesak nr. 00/01445 - ftrl § 4-20. Dagpenger - tidsbegrenset bortfall. Påstand om manglende mottak av sending fra aetat, krav til forhåndsvarsling. Femmedlemsavgjørelse. Ikke medhold, dissens.

Kvinne som mottok dagpenger, hadde over telefon svart at hun var interessert i datakurs. Aetat sendte henne derfor et brev hvor hun ble tilbudt kursplass. Her ble det satt en bestemt svarfrist og opplyst at hvis hun ikke svarte, ville hun miste kursplassen. Da det ikke kom noe svar, forsøkte aetat å ringe henne flere ganger uten å få kontakt. Samme dag som kurset startet, sendte aetat henne et brev med vedtak om midlertidig bortfall av rett til dagpenger i åtte uker. Hun sendte omgående brev om at hun hadde vært syk og derfor ikke kunne ha møtt opp til kursstart. Hun hevdet at hun ikke hadde mottatt brevet med tilbud om kurs og viste til tidspunkter hvor hun ikke hadde fått avisen. Retten mente problemer med postgangen ikke var tilstrekkelig sannsynliggjort. Brevet var mest sannsynlig kommet frem til hennes postkasse. Hun bar selv risikoen for å bli kjent med innholdet da det ikke var påvist forhold som lå klart utenfor det hun selv kunne påvirke (som tyveri eller brann). Retten uttalte at plikten aetat har til å forsøke kontakt på annen

måte, bør praktiseres strengt. Det ville vært ønskelig at de nøyaktige tidspunktene for når aetat ringte henne var notert. Likevel var plikten oppfylt i denne saken. Aetat skal forhåndsvarsle dagpengemottakeren (forvaltningsloven § 16) før den gjør vedtak om bortfall av dagpenger. Slik forhåndsvarsling hadde ikke skjedd. Rettens flertall kom til at dette ikke medførte ugyldighet, jf. prinsippet i forvaltningsloven § 41. Det ble ved vurderingen lagt vekt også på det som var kommet frem gjennom klage- og ankebehandlingen. Flertallet tilføyde at det vil være ønskelig om følgen av ikke å svare på tilbud gjennom aetat går direkte frem av tilbudsbrevet. Etter det som ellers forelå, var det likevel grunnlag for stadfestelse. Rettens mindretall delte ikke flertallets syn på dette punktet.

6.3. GRUNNSTØNAD

Ankesak nr. 99/05081 - ftrl § 6-3. Grunnstønad ved gluteneintoleranse uten cøliaki - kravet til «nødvendige ekstrautgifter». Femmedlemsavgjørelse. Medhold.

Kvinne hadde fått avslag på krav om grunnstønad til dekning av ekstrautgifter til diett. Hun hadde fått påvist forhøyet nivå av antistoff mot gluten i 1995. Etter det spiste hun glutenfri mat og unngikk melkeprodukter. Når hun forsøkte vanlig kost, fikk hun tilbakefall med smerter, luftplager og borborygmi (rumling og knurring i magen). Det var vanskelig å stille riktig diagnose, men det ble antatt at hun led av glutenintoleranse uten cøliaki. Glu-

tenintoleransen bedret seg overbevisende ved diett, men ingen anerkjent diett er godkjent for sykdommen. For særskilte diagnoser som cøliaki, har Rikstrygdeverket (RTV) gitt spesielle retningslinjer for rett til grunnstønad ved fordyret kosthold. Andre diagnoser må følge de vanlige retningslinjene og vurderes særskilt i det enkelte tilfellet. Det stilles da krav om at diagnosen skal være stilt av spesialist på området. Videre må dietten være vitenskapelig anerkjent og nødvendigheten av den bekreftet av spesialavdeling/avdeling på sykehus.

Retten mente RTV stilte strenge krav. Retningslinjene ga et godt utgangspunkt for rettens vurdering, men var ikke bindende for den. Retten fremhevet at ved bevisbedømmelsen har Trykderetten i praksis lagt til grunn at det som hovedregel er tilstrekkelig med så vidt overvekt av sannsynlighet. Dette gjelder også ved grunnstønad for ekstrautgifter til diett. Etter tidligere praksis om når utgiftene var «nødvendige», må det tas særlig hensyn til alvorlighetsgraden av den aktuelle sykdommen og risikoen for komplikasjoner som svekker ernæringen. Dette må vurderes sammen med sannsynligheten for at vedkommende person har funnet frem til et kosthold som lindrer plagene. Etter omstendighetene kan det ytes grunnstønad også til diett som ikke er vitenskapelig anerkjent. Retten tilføyde at det i saker om grunnstønad til diett, er viktig å få klarlagt hvilke ekstrautgifter som faktisk må anses nødvendige. Både hvordan dietten er satt sammen og hva de enkelte deler koster har betydning. Retten kom til at kravet om «nødvendige» ekstrautgifter

var oppfylt i saken. På bakgrunn av uttalelse fra spesialist i indremedisin og fordøyelsessykdommer ved Rikshospitalet, oppfattet retten det slik at utgiftene til en glutenfri diett i denne saken var de samme som for cøliaki. Grunnstønad ble derfor gitt etter samme sats (sats 4).

6.4. YTELSE UNDER REHABILITERING

Ankesak nr. 00/04542 - ftrl § 10-7. Hund som «hjelpemiddel» i lovens mening. Ikke medhold

Jente på 22 år anket over avslag på krav om stønad til hjelpehund/servicehund. Hun har en hjerneskode etter operasjoner av hjernetumorer. Dette gjør at hun «faller» ut, og må ha noen til å vekke seg ved fysisk kontakt. Flere hjelpemidler har vært forsøkt uten hell. Hjelpehunden har vist seg egnet til formålet. RTV viste i avslaget til at hunder som brukes til andre formål enn til å rettledende blinde og svaksynte ikke omfattes av begrepet førerhund, og kan derfor ikke finansieres av trygden. Retten la som RTV til grunn at hjelpehunden ikke faller inn under begrepet førerhund. Spørsmålet var om hjelpehunden kunne anses som hjelpemiddel etter ftrl § 10-7 bokstav a). Det at lovgiver hadde gitt en særlig regulering i bokstav d) om førerhunder, tydet etter rettens syn på at hunder ikke var ment å skulle falle inn under bokstav a). Det var etter vanlig språkbruk heller ikke naturlig å omtale et dyr som hjelpemiddel. Retten viste til drøftinger i

NOU 1990:20 om forenklet folkestrygdlov, der bl.a behovet for å ha en egen bestemmelse om førerhunder var nærmere drøftet. Retten fant at de samme hensyn for regulering, herunder behov for administrative retningslinjer (levering, opplæring, godkjenning) måtte gjelde tilsvarende for hjelpehunder som for førerhunder. Retten drøftet konsekvenser av en utvidelse av ordningen, og uttalte at en eventuell utvidelse måtte vurderes av lovgiver. Saken hadde vært tatt opp i Stortingets spørretime.

6.5. YRKESRETTET ATTFØRING

Ankesak nr. 00/04336 - ftrl § 11-5. Ytelser under yrkesrettet attføring - sykdom, skade eller lyte - nedsett inntektsevne. Lagt avgjørende vekt på at sykdommen hadde ført med seg forsinkelse i utdanning. Medhold.

Kvinne på 30 år hadde fått avslått krav om yrkesrettet attføring, jf. folketrygdloven § 11-5. Sykdom i form av anorexi/bulimi/depresjon fra tenårene hadde ført til at hun ikke fullførte grunnskolen. Hun hadde hatt en vanskelig oppvekst med en alkoholisert far og uten fullgod følelsesmessig kontakt med moren. Som 14-åring flyttet hun hjemmefra. Hun ble senere manisk depressiv og var flere ganger innlagt ved psykiatrisk avdeling. Først i slutten av 20-årene var hun i stand til å gjenoppta skolegangen for å få seg en utdanning. Avslaget var begrunnet med at det var skjedd en bedring medisinsk sett. Pågående sykdom innskrenket ikke mulighetene for valg av yrke eller

arbeidsplass. Hun kunne utføre arbeid som ikke krever utdanning, og det var mulig å få slikt arbeid. Retten mente hun ville skaffet seg mer utdanning innen normal alder dersom hun hadde vært frisk. Selv om det var inntrådt en bedring, utelukket ikke det at hun fylte de medisinske vilkårene for rett til yrkesrettet attføring. Det avgjørende var om sykdom hadde hindret henne i å ta utdanning tidligere. Retten kom til at hennes helsetilstand og funksjonsnivå hadde vært så redusert over lang tid at hun fylte de nevnte vilkårene.

6.6. UFØREPENSJON

Ankesak nr. 01/01478 - ftrl § 12-5. Uførepensjon - hensiktsmessig behandling og attføring. Lagt vekt på at at aetat og trygdeforvaltning i nærmere angitt avtale hadde lagt opp til å bedre rutinene for gjennomføring av yrkesrettet attføring. Ikke medhold.

Mann (født i 1953) hadde arbeidet heltid som fagutdannet snekker fra 1983 til sykmelding i 1996, etter å ha blitt påkjørt bakfra. Plagene artet seg som smerter og nedsatt bevegelighet i nakken samt svikt i evnen til konsentrasjon, hukommelse og innlæring. Aktiv sykmelding og attføring ved treningsenter fra mai til desember 1998 ble forsøkt. Ved utskrivning fra treningsenteret ble han vurdert som for syk til at attføring «hadde noen hensikt for tiden». Etter dette ble det verken forsøkt attføring eller direkte arbeidsplassering. Han fikk avslag på krav om uførepensjon. Tidligere avslag på krav om uførepensjon var

stadfestet av Trygderetten i januar 2000. Retten mente det ikke kunne ses bort fra at hans inntektsevne kunne bedres gjennom et langvarig, individuelt tilrettelagt attføringsopplegg. Kravet om å ha gjennomgått hensiktsmessig attføring var derfor ikke oppfylt. Det ble blant annet lagt vekt på at aetat og trygdeforvaltning i «Avtale om harmonisering av mål og prioriteringer på attføringsområdet..» hadde lagt opp til å bedre rutinene for gjennomføring av yrkesrettet attføring. Det måtte kunne forutsettes at dette ville gi bedre muligheter for at attføringsopplegget ville føre frem i en sak som dette.

Ankesak nr. 01/04356 - ftrl §§ 12-5, 12-6 og 12-7. Uførepensjon - varig nedsatt inntektsevne med minst 50 %. Medhold.

62 år gammel kvinne med realskole, telegrafskole og arbeidserfaring fra blant annet parkvesen, tannlegekontor og museum, fikk avslag på krav om uførepensjon. Hun led av mangeårige nakke- og skulderplager, asthma bronchiale og polyvalent (flerverdig) allergi. Fylkestyrdkontoret mente at de medisinske opplysningene ikke tilsa varig uførhet. Hun var under behandling med sikte på en viss bedring. Retten la vekt på hennes ulike sykdommer og plager og mente disse førte til en varig funksjonsnedsettelse på minst 50 %. Attføring ble ikke ansett hensiktsmessig på grunn av alder og helseforhold. Retten mente at den gradvise fremgangen av behandlingen burde kunne utnyttes i et lett, tilpasset arbeid i opp mot halv stilling. Omgjøring til 50 % uførepensjon.

6.7. YRKESKKADE

Ankesak nr. 99/03756 - ftrl § 13-3. Yrkesskadedekning der skillet mellom arbeidstid og fritid er mindre klart. Kontorfunksjoner hjemme i tillegg til ordinært kontor - frihet til selv å velge arbeidstid og arbeidssted. . Femmedlemsavgjørelse. Ikke medhold.

Leveransesjef ble skadet i bilulykke kl. 19.15 mens han kjørte hjem fra møte i en annen by. Skaden ble ikke godkjent som yrkesskade. Han benyttet mobiltelefon til kontakt med kunder under reisen. I tillegg til vanlig kontor hadde han hjemmekontor og hevdet å skulle fortsette arbeidet der. Retten viste til at han hadde større frihet til å velge arbeidssted og arbeidstid enn det som hadde vært vanlig i arbeidslivet. Det var grunn til å tro at det etter hvert ville bli et økende innslag av arbeidsforhold som dette. Lovgiverne burde derfor vurdere å regulere yrkesskadedekningen for slike arbeidsforhold. Uten lovregulering burde retten være forsiktig med å godkjenne skade som yrkesskade i slike tilfelle. Arbeidstakere er som hovedregel ikke trygdet på vei til og fra arbeidet. Retten la vekt på at hovedformålet med reisen var å komme hjem. Han hadde ingen arbeidsplikt for arbeidsgiveren etter at han kom hjem. Retten viste i den forbindelse til Høyesteretts dom i Rt. 2000 s. 220 om serviceordning. Retten gjorde videre oppmerksom på at praksis med å godkjenne reiser til og fra hjemmekontor bare gjelder når dette er eneste kontoret. Retten mente trafikksituasjonen tilsa at arbeid ved bruk av mobiltelefon under reisen måtte ha

begrenset omfang. Derfor spilte det liten rolle for spørsmålet om yrkesskadedekning.

Ankesak nr. 00/02267 - ftrl § 13-3. Beskjed fra arbeidsgiver om overtallighet som grunnlag for yrkesskade. Femmedlemsavgjørelse med legmedlemmer. Ikke medhold.

Kvinne på 50 år, som hadde arbeidet ti år i samme bedrift. I forbindelse med en omfattende omstillingsprosess i bedriften, ble hun sammen med flere andre innkalt til møte med ledelsen. Det fremgikk av innkallingen at konsekvensene for den enkelte skulle drøftes. På møtet fikk hun beskjed om at hun var overtallig i sin avdeling og ble henvist til omstillingsavdelingen for bistand til å skaffe seg ny jobb internt eller eksternt. I etterkant av dette møtet har hun utviklet en stressrelatert psykisk lidelse, som senere har ført til full uførepensjonering. Fylkestyrgdekontoret avslo krav om godkjenning av hendelsen (møtet) som arbeidsulykke, idet det ikke forelå noe markert ulykkesmoment og at hendelsen heller ikke kunne ses å medføre en belastning som er usedvanlig i vedkommende arbeid. Ved dette vedtaket omgjorde fylkestyrgdekontoret trygdekontorets tidligere vedtak om godkjenning som yrkesskade til ugunst under henvisning til at trygdekontorets vedtak var ugyldig. Retten ble satt med fem medlemmer, hvorav to legmedlemmer. Retten kom enstemmig til samme resultat som fylkestyrgdekontoret. Retten anførte spesielt at en slik meddelelse som den ankende part fikk ikke kan anses som en påkjenning som kan karakterise-

res som usedvanlig i en virksomhet som gjennomgår en større omstillingsprosess. Retten var også enig i at trygdekontorets tidligere godkjenningsvedtak lå utenfor rammen av forsvarlig rettsoppfatning og at derfor var ugyldig.

Ankesak nr. 01/00224 - ftrl § 13-3. Arbeidsulykkebegrepet - alvorlige trusselepisoder. Femmedlemsavgjørelse med legmedlemmer. Medhold.

Anleggsarbeider, 31 år på skadetidspunktet, bidro til å avdekke omfattende tyverier blant de ansatte. På ledelsens oppfordring vitnet han om dette i rettsaken. Han mottok ulike trusler om alvorlig voldsbruk, blant annet om avretting, foruten forskjellige former for trakassering og mobbing med innslag av bruk av fysisk makt. Etter et kort forsøk på å komme tilbake i arbeid, falt han helt ut av arbeidslivet. Han ble 100 % uførepensjonert ved sykepengeperiodens utløp på grunn av posttraumatisk stresslidelse (alvorlig reaksjon på usedvanlig truende eller katastrofal livshendelse). Rikstrygdeverket mente belastningene ikke kunne anses som en plutselig og uventet ytre hendelse da de hadde pågått over tid. Retten la til grunn at en fysisk voldelig hendelse på arbeidsstedet faller innenfor ulykkesbegrepet. Retten mente det var stor likhet mellom for eksempel en ranssituasjon på arbeidsstedet og de voldelige truslene han opplevde med korte mellomrom. Retten uttalte at selv om han måtte regne med å bli upopulær blant arbeidskollegene, ble han utsatt for overgrep som lå langt utenfor forventede reaksjoner. Påkjenningen var usedvanlig og tilstrekkelig til å utvikle lidel-

sen. Retten mente at han var utsatt for flere arbeidsulykker ved de episodene som er beskrevet. Retten var enig med retten i en tidligere sak i Trygderetten. Her ble det uttalt at «det ikke er til hinder for å godkjenne en skade som yrkesskade at den er et resultat av flere arbeidsulykker, og også om de er likeartede». Retten mente at et par av episodene var så alvorlige og inntraff i slik tidsmessig nær sammenheng at lidelsen ikke hadde utviklet seg over tid i lovens forstand.

Ankesak nr. 00/04640 - ftrl § 13-6. Yrkesskade - i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden. Skade oppstått under betalt fysisk trening - sykling til arbeid. Reisens formål. Medhold.

En 44 år gammel kvinne var utsatt for en ulykke kl. 6.30 mens hun syklet til arbeid. Det var avsatt tid til fysisk trening i arbeidstiden, og kvinnen trente ved å sykle til eller fra jobb. I forbindelse med syklingen kunne hun komme senere eller gå hjem tidligere. Skaden ble ikke godkjent som yrkesskade da den ikke skjedde «i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden». Retten gjorde det klart at en arbeidstaker som hovedregel ikke er yrkesskadetrygdet på vei til og fra arbeid. Retten viste imidlertid til at syklingen var fysisk trening som arbeidsgiver hadde klar interesse av ble gjennomført. Arbeidsgiver hadde samtykket i at treningen kunne skje utenfor vanlig arbeidstid. Kvinnen brukte vanligvis ikke sykkel til og fra arbeid. Skaden oppsto en dag som på forhånd var avsatt til fysisk trening. Retten mente derfor skaden hadde skjedd under utføring av

arbeid på arbeidssedet i lovens forstand. Retten la avgjørende vekt på at utføring av arbeidsoppgaver i form av fysisk trening fremsto som et mer sentralt formål med syklingen enn gjennomføring av en vanlig arbeidsreise.

6.8. FINANSIELLE BESTEMMELSER - TRYGDEAVGIFT

Ankesak nr. 99/04343 - ftrl § 23-3. Finansielle bestemmelser - trygdeavgift. Beregningsgrunnlag for avgift. Privat norsk pensjon utbetalt i utlandet. Art. 33 i EØS-avtalens rådsforordning 1408/71 verken ansett å hindre avgiftsplikt eller gi pålegg om dette. Opphevet.

Saken gjaldt spørsmålet om det var hjemmel for å beregne trygdeavgift av privat pensjon som ble utbetalt fra Norge til en pensjonist bosatt i Spania. Folketrygdkontoret for utenlandssaker (FFU) hevdet at EØS-avtalens rådsforordning (Rfo) 1408/71 artikkel 33 ga hjemmel for at Norge kunne beregne avgift etter norsk lovgivning. Kontoret viste til at etter folketrygdloven § 23-3 (tidligere folketrygdlov § 16-2) skal det beregnes avgift av all personinntekt. Pensjonisten bestred at artikkel 33 gir hjemmel for trekk i annen pensjon enn den som folketrygden selv utbetaler. Retten var enig i at Rfo artikkel 33 ikke regulerer det forholdet som var påanket. Bestemmelsen gjelder pensjoner som utbetales i henhold til lovgivning, jf. Rfo artikkel 1, bokstav j. Dette er ikke tilfellet for private pensjoner. Bestemmelsen er imidlertid heller ikke til hinder for at norske myn-

digheter kan beregne avgift av slike pensjoner. Spørsmålet om det er hjemmel for det, må avgjøres etter annen lovgivning. FFU hadde ikke tatt klart stilling til om det etter norsk lov er selvstendig hjemmel for å beregne trygdeavgift av privat pensjon i et tilfelle som det foreliggende. Det påankede vedtaket ble derfor opphevet og saken hjemvist til ny behandling.

6.9. PROSESSUETT

Ankesak nr. 01/01741 - ftrl §§ 13-17 og 17-12. Yrkesskade - menerstatning ved yrkesskade. Gjenlevende ektefelle. Delvis medhold.

Spørsmål om enken etter en mann som antakelig døde av yrkesbetinget kreft, kunne sette fram krav om menerstatning på vegne av ham (§ 13-17). I tillegg gjaldt saken om hun kunne kreve å få sin pensjon som gjenlevende ektefelle beregnet med yrkesskadefordeler (§ 17-12). Retten kom på det første spørsmålet til at enken ikke kunne sette fram krav om menerstatning. Det ble vist til Trygderettens avgjørelse i ankesak nr. 1082/79. Her blir det sagt at menerstatning er av en så personlig karakter at dødsboet ikke kan sette fram krav om en slik ytelse. Når det gjaldt det andre spørsmålet, uttalte retten at det var enken som hadde krav på slik pensjonsberegning. Dermed hadde hun også rett til å sette fram kravet. Da det ikke var tatt stilling til om den kreften enkens mann hadde utviklet kunne godkjennes som en yrkesskade, ble fylkestyregdekontoets vedtak vedrørende dette spørsmålet likevel opphevet.

7. Økonomi/regnskap

Kap. 2603 post 01 Trygderetten

Budsjettramme 2001 inkl. justeringer (tall i hele 1000) 41 626

REGNSKAP 2001:

Post 01 11	Organiserte stillingshjerner	20 056
Post 01 12	Ekstrahjelp	214
Post 01 16	Personell på overgangsstatus	3 060
Post 01 17	Styrer, råd, utvalg	8
Post 01 18	Statens Pensjonskasse	2 165
Post 01 18	Arbeidsgiveravgift	3 412
5309 29	Tilfeldige inntekter	-77
5702 18	Refunderte sykepenger	-774
5702 16	Refunderte fødselspenger	-421

Sum post 01 1 ..... 27 643

Post 01 21 Maskiner, inventar, utstyr 1 877

Post 01 22 Forbruksmateriell 445

Post 01 23 Reiseutgifter m.m. 372

Post 01 24 Kontortjenester m.m. 881

Post 01 25 Konsulenttenester 855

Post 01 26 Databehandlingstjenester 1 449

Post 01 27 Vedlikehold og drift av maskiner 318

Post 01 28 Vedlikehold av bygg/anlegg 243

Post 01 29 Bygn.drift, lokaleie 3 307

Sum post 01 2 ..... 9 747

Sum post 01 1 og 01 2 Trygderetten 37 390

Kap. 2603 post 21 Klagenemnda for bidrag til behandling i utlandet

Budsjettramme 2001 (tall i hele 1000) 1 800

REGNSKAP 2001:

Post 21 11 Klagenemnda - Lønn og godtgjørelser 979

Post 21 21 Klagenemnda - Varer og tenester 687

Sum post 21 1 og 21 2 Klagenemnda 1 666

Kap. 701 21 Statens Helsepersonellnemnd

Budsjettramme 2001 (tall i hele 1000) 3 800

REGNSKAP 2001:

Kap. 701 21 Statens Helsepersonellnemnd 3 481

7.1. KOMMENTARER TIL REGNSKAPET FOR 2001

7.1.1. Trygderetten

Trygderettens driftsregnskap (post 01) viser et mindreforbruk på drøyt 4,2 mill. kroner. Mindreutgiften henger i hovedsak sammen med vakanser, flere langtidssykefravær og derav langt høyere refusjoner for sykepenger enn antatt og noe mindre investeringer på driftssiden enn hva budsjettet gav rom for. I påvente av at ny leder og nye avdelingsledere tiltrådte har Trygderettens egne medarbeidere fungert i stillingene, mens det ikke er fylt opp etter disse. Regnskapet viser at budsjettet med fordel kunne vært brukt noe mer aktivt i løpet av året, bl.a. når det gjelder tilsetning av vikarer ved vakanser og på investeringssiden.

I løpet av 2001 er det investert noe på IT siden, bl.a. i forbindelse med innføring av Intranett som vil effektivisere saksbehandlingen.

7.1.2. Klagenemda for bidrag til behandling i utlandet

Klagenemda får sin bevilgning over post 21 (spesielle driftsutgifter) under Trygderettens kap. 2603. Forbruket i 2001 viser et mindreforbruk på 133 000 kroner i forhold til budsjettet på 1,8 mill. kroner. Klagenemdas budsjett ses i sammenheng med Trygderettens budsjett slik at Trygderetten må dekke eventuelt merforbruk, men kan samtidig disponere eventuell innsparing. Mindreforbruket i 2001 skyldes noe færre møter i nemda enn normalt grunnet noe færre saker enn antatt.

7.1.3. Statens helsepersonellnemnd

Helsepersonellnemda startet opp sin virksomhet i Trygderettens lokaler i 2001. Trygderetten er tillagt det administrative ansvaret for Helsepersonellnemda på samme måte som for Klagenemda. For 2001 var det budsjettert med 3,8 mill. kroner, mens forbruket viser en mindreutgift på drøyt 300 000 kr. Dette henger sammen med at nemda i 2001 var i en etableringsfase.

8. Sluttord fra lederen - utfordringer for 2002

Selv om framtida er usikker, synes det realistisk å regne med at Trygderetten framover må regne med en saksinngang på i overkant av 6000 saker pr. år. I denne situasjonen må Trygderettens viktigste utfordring på kort sikt være å opprettholde god kvalitet i oppgaveløsningen og kort saksbehandlingstid på det nivå vi har i dag. Vi bør avsi flere grunngitte og retningsgivende kjennelser og være mer offensive når det gjelder å gjøre Trygderetten og våre kjennelser bedre kjent.

Så lenge saksinngangen er på dagens høye nivå, er det imidlertid klare begrensninger når det gjelder muligheten til å prioritere arbeidet med prinsipielle avgjørelser og utadrettet informasjon så høyt som ønskelig. Av hensyn til rettsenheten er det neppe ønskelig at Trygderetten er særlig større enn i dag. Vurderingen av regelendringer og andre tiltak for å begrense saksinngangen vil derfor fortsatt være aktuelt framover. For øvrig vil Trygderetten i 2002 prioritere tiltak for å forbedre egen effektivitet og kvalitet. Det innebærer utvikling av gode

arbeidsmetoder samt fortsatt fag- og IT-utvikling.

Trygderetten feirer i 2002 sitt 35-års jubileum. I løpet av sin 35 årige historie har Trygderetten avsagt ca. 105 000 kjennelser og kun 0,4 promille av disse har blitt endret ved overprøving i høyere rettsinstans. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er mellom tre og fire måneder. Trygderetten fremstår som en effektiv kvalitetssikrer av rettssikkerheten på trygdeområdet og er beredt til å drøfte nye utfordringer. I forbindelse med 35-års jubileet setter vi søkelyset på Trygderettens rolle og reiser spørsmål om fremtidig struktur og oppgaver. Vi ønsker å se utover Trygderettens nåværende saksområde og se sammenhengen med ønsket om å samordne tjenestene på velferdsområdet. På jubileumskonferansen 18. april, som har topp politisk og faglig deltakelse, stiller vi spørsmål om det er behov for en felles rettslig overprøvingsinstans på velferdsområdet - en «Velferdsdomstol». Vi ser fram til spennende diskusjoner om Trygderettens framtid.

Trygderetten

Kontoradresse:

Grønlandsleiret 27, Oslo

Vår postadresse er:

Trygderetten

Postboks 8022 Dep.

0030 Oslo

Ekspedisjonstid:

kl. 08:00-15:45 (15.september-14.mai)

kl. 08:00-15:00 (15.mai-14.september)

Telefon: 23 15 95 50

Telefaks: 23 15 96 00

E-mail: trygderetten@trygderetten.no

Hjemmeside: www.trygderetten.no